RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

15. juni 1999 *

I sag T-277/97,

Ismeri Europa Srl, Rom, ved advokaterne Sergio Ristuccia og Gian Luigi Tosato, Rom, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Alex Schmitt, 7, Val Sainte-Croix,

sagsøger,

mod

Revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber ved Jean-Marie Stenier, Jan Inghelram og Paolo Giusta, Juridisk Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Revisionsretten, 12, rue Alcide de Gasperi, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand i medfør af EF-traktatens artikel 178 og 215 (nu artikel 235 EF og 288, stk. 2, EF) om erstatning af det tab, som det sagsøgende selskab hævder at have lidt på grund af den kritik af selskabet, som Revisionsretten fremførte i sin særberetning nr. 1/96 om MED-programmerne (Bemærk-

* Processprog: italiensk.

ninger i henhold til artikel 188 C, stk. 4, andet afsnit, i EF-traktaten) med Kommissionens svar (EFT 1996 C 240, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Jaeger, og dommerne K. Lenaerts og J. Azizi,

justitssekretær: fuldmægtig A. Mair,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 11. februar 1999,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

MED-programmerne

1 Den Europæiske Unions bistand til tredjelande i Middelhavsområdet ydes inden for rammerne af en samlet politik, den såkaldte nye Middelhavspolitik. Det

overordnede økonomiske mål for denne politik er at fremme udviklingen af en velstandszone omkring Middelhavet, og det overordnede politiske mål er at styrke den demokratiske proces og den regionale integrationsproces i disse lande.

2 Med MED-programmerne ønsker Fællesskabet at udvikle et multilateralt samarbejde med og mellem tredjelande i Middelhavsområdet. Programmerne blev iværksat, fordi finansprotokollerne, som er bilaterale mellemstatslige aftaler, ikke var egnede til at fremme gennemførelsen af en sådan politik.

3 MED-programmerne blev udformet således, at de skulle give mulighed for at udvikle et decentraliseret samarbejde ved hjælp af nye instrumenter. Disse består i, at partnere i de lande, som er medlemmer af Den Europæiske Union, og i Middelhavslandene går sammen i netværk med mellem fire og otte deltagere for at gennemføre et projekt, som de selv har udarbejdet. Partnerne kan alt efter programmerne være lokale myndigheder (MED-Urbs), universiteter (MED-Campus), mediefolk (MED-Media), forskningscentre (MED-Avicenne) og virksomheder (MED-Invest). Kommissionen yder netværkene det finansielle tilskud og den faglige bistand, der er nødvendig for gennemførelsen af projektet.

Forvaltningen af MED-programmerne

4 Da Kommissionen ikke selv havde tilstrækkelige midler til at forvalte MED-programmerne, overlod den administrationen og den økonomiske forvaltning heraf til Agenturet for Netværk i Middelhavsområdet (herefter »ARTM«), som er en belgisk organisation, der ikke arbejder med gevinst for øje, og som Kommissionen specielt har oprettet til at varetage denne opgave. Da der er tale

om varetagelse af faglige kontrolfunktioner, har Kommissionen indgået kontrakt herom med kontorer for faglig bistand. Disse er normalt konsulentfirmaer.

5 Projekterne godkendes af en komité, en såkaldt forvaltningskomité, som består af repræsentanter for ARTM og kontorerne for faglig bistand, hvoraf de sidstnævnte deltager i drøftelserne med henblik på at afgive en udtalelse om de tekniske spørgsmål, men ikke har nogen stemmeret. Kommissionens ansvarlige administrator er formand for komitéen.

Revisionsrettens særberetning nr. 1/96 om MED-programmerne

6 Da Revisionsretten fandt, at der var alvorlige uregelmæssigheder og mangler i den økonomiske forvaltning af MED-programmerne, vedtog den den 30. maj 1996 særberetning nr. 1/96 om MED-programmerne (Bemærkninger i henhold til artikel 188 C, stk. 4, andet afsnit, i EF-traktaten) [med Kommissionens svar] (EFT 1996 C 240, s. 1, herefter »særberetning nr. 1/96«).

7 Revisionsretten har bl.a. fastslået i beretningen, at vilkårene for tildeling af kontrakterne og den omstændighed, at det er de samme konsulentfirmaer, som deltager i udformningen af programmerne, i udarbejdelsen af finansforslagene, i ledelsen af ARTM og i den tekniske opfølgning af programmerne, har medført, at der er opstået en alvorlig sammenblanding af interesser, som er skadelig for en sund forvaltning af Fællesskabets midler.

8 Endvidere er det Revisionsrettens opfattelse, at Kommissionens ressourcer og de af denne fastsatte procedurer til sikring af kontrollen med gennemførelsen af MED-programmerne og kontrollen med den decentraliserede forvaltning heraf

var utilstrækkelig. Selv om Kommissionen havde konstateret den alvorlige sammenblanding af interesser, som er nævnt ovenfor, var den i lang tid ude af stand til at finde nogen løsninger på disse problemer.

9 Revisionsretten har herom navnlig anført følgende:

»[...] Indtil april 1995 var to af ARTM's fire bestyrelsesmedlemmer også ledere af de kontorer for faglig bistand (FERE Consultants og Ismeri), som havde tilsynet med MED-programmerne.

[...] Samme kontorer for faglig bistand har medvirket ved udformningen af MED-programmerne, og de har endog været med til at udarbejde udkast til finansieringsforslag, hvilket er Kommissionens tjenestegrenes opgave. For dette arbejde har FERE Consultants fået udbetalt 323 000 ECU for forarbejdet til MED-Urbs-programmerne og til afsnit B i MED-Invest-programmet og ISMERI Europa 199 960 ECU for forarbejdet til MED-Campus-programmet. Disse kontrakter er også indgået ved underhåndsaftaler.

[...] Kriterierne for tildelingen af kontrakterne, de samme konsulentfirmaers medvirken i udfærdigelsen af programmerne, i udarbejdelsen af finansieringsforslagene, i ARTM's bestyrelse og i tilsynet med programmerne har ført til et interessesammenfald, der har hindret en forsvarlig økonomisk forvaltning af fællesskabsmidlerne. Denne situation har også bevirket, at der ikke var sikret lige vilkår for alle i forbindelse med de offentlige kontrakter. To særligt alvorlige tilfælde skal anføres her:

a) ARTM indgik med forvaltningskomitéens godkendelse underhåndsaftaler vedrørende henholdsvis 547 750 ECU og 748 900 ECU med de kontorer for faglig bistand, der blev ledet af to af agenturets bestyrelsesmedlemmer. Det

drejer sig i førstnævnte tilfælde om en kontrakt af 14. december 1992 mellem ARTM og FERE Consultants. I sidstnævnte tilfælde drejer det sig om en kontrakt af 21. december 1992 mellem ARTM og Ismeri. I begge tilfælde beklædte de ledende medarbejdere på det tidspunkt, hvor de underskrev kontrakten med ARTM, to af de fire bestyrelsesposter i ARTM. Det skal også bemærkes, at de to virksomheder, der fik tildelt ovennævnte kontrakter, deltog i møderne i forvaltningskomitéerne, hvor de omtalte kontrakter blev godkendt.

b) Som et led i gennemførelsen af MED-Invest-programmet fik samme to kontorer for faglig bistand tildelt gennemførelsen af to projekter, uden at der fandt nogen udbuds- eller udvælgelsesprocedure sted. Honorarerne var på henholdsvis 270 000 ECU og 405 000 ECU.

[...]

Kommissionen erkendte endelig, at disse forhold var forbundet med risici, og krævede til sidst, at lederne af de kontorer for faglig bistand, der skulle varetage tilsynet, skulle træde ud af ARTM's bestyrelse. Af mødereferaterne fra agenturets bestyrelsesmøder fremgår det, at de pågældende modsatte sig Kommissionens krav. Det kom til at tage over halvandet år, før de endelig gav efter, og det under betingelser, der mildest talt må betegnes som kritisable. Således fremgår det af mødereferatet fra generalforsamlingen den 11. oktober 1994, at de to bestyrelsesmedlemmer indvilligede i at nedlægge deres mandat, dersom henholdsvis:

— Europa-Kommissionen udpegede FERE Consultant til at varetage den faglige bistand til MED-Invest-programmet, og

— Ismeri Europa på ny fik overdraget opgaven at fungere som kontor for faglig bistand for MED-Campus-programmet.

De to ledere krævede desuden at få ret til at foreslå en kandidat efter deres eget valg til at efterfølge dem, dersom de nedlagde deres mandat. Da alle disse betingelser var opfyldt, nedlagde de to bestyrelsesmedlemmer i april 1995 deres mandat i ARTM's bestyrelse.

[...] De konstaterede forhold var så graverende, at Retten straks underrettede Kommissionen om dem, således at den kunne træffe de fornødne foranstaltninger og specielt undersøge, om der var behov for at retsforfølge de ansvarlige. Ved udgangen af november 1995 meddelte de ansvarlige tjenestegrene i Kommissionen Retten, at de ikke ville forny kontrakterne med ARTM, når de udløb i januar 1996, og at de ville afvikle ARTM. De ville heller ikke forny kontrakterne med kontorerne for faglig bistand, og de ville undersøge, hvem der kunne drages til ansvar, og i samarbejde med Kommissionens Juridiske Tjeneste undersøge, om der burde indledes retsforfølgning.«

Parlamentets beslutning af 17. juli 1997 om særberetning nr. 1/96

10 Den 26. september 1996 forelagde Revisionsretten særberetning nr. 1/96 for Parlamentets Budgetkontroludvalg i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 206, stk. 1 (efter ændring nu artikel 276, stk. 1, EF). Som led i Revisionsrettens bistand i henhold til EF-traktatens artikel 188 C, stk. 4, fjerde afsnit (efter ændring nu artikel 248, stk. 4, andet afsnit, EF) fik Parlamentets Budgetkontroludvalg endvidere aktindsigt i Revisionsrettens undersøgelser.

11 Den 17. juli 1997 vedtog Parlamentet i plenum en beslutning om særberetning nr. 1/96 (EFT C 286, s. 263). Heri fremhæver Parlamentet navnlig følgende:

»[...] at i alt 62% af samtlige udgifter til faglig bistand inden for programmerne er gået til to kontorer for faglig bistand, at to af ARTM's fire bestyrelsesmedlemmer indtil april 1995 samtidig var ledere af de to nævnte kontorer, og at der således i flere år har været tale om en situation med åbenlyse interessesammenfald

[...] at ARTM i overensstemmelse med Kommissionens instrukser har tildelt kontrakterne efter direkte underhåndsaftale med disse kontorer for teknisk bistand, og at cheferne for de to firmaer, der fik tildelt de nævnte kontrakter, samtidig var medlemmer af bestyrelsen for ARTM

[...] at de samme kontorer for teknisk bistand, for så vidt angår gennemførelsen af MED-Invest-programmet fik til opgave at gennemføre to projekter til hhv. 270 000 ECU og 405 000 ECU, uden at der havde fundet en udbuds- eller en udvælgelsesprocedure sted

[...] at denne procedure har medført et interessesammenfald og mulighed for ekstern indblanding i Kommissionens beslutningstagning, selv om sidstnævnte havde forsæde i forvaltningskomitéen med vetoret

[...] at tjenestemænd i Kommissionen således har medvirket til et system, som modvirkede en korrekt forvaltning af EU-midler og medførte yderligere omkostninger og betydelige fejl

[...] at tjenestemænd i Kommissionen endvidere accepterede, at de nævnte bestyrelsesmedlemmer i ARTM på grund af interessesammenfaldene befandt sig i en situation, som muligvis er strafbar i henhold til de pågældende medlemsstaters straffelove

[...] at sagen alt i alt i flere henseender vil blive brugt som eksempel [...] at Kommissionens troværdighed står på spil i den forbindelse [og at den bør træffe energiske foranstaltninger [...] i hvilken forbindelse der bør foretages en strikt kontrol, således at der ikke opstår tilsvarende problemer i forbindelse med andre programmer for samarbejde med andre regioner].«

Administrativ procedure

12 Ismeri Europa Srl (herefter »sagsøgeren«) er et selskab, som organiserer og præsterer tjenesteydelser i forbindelse med forskning og udformning af tværfaglige projekter på det økonomiske, sociale, juridiske og administrative område, med særlig interesse for projekter, der har en europæisk dimension.

13 Som led i udarbejdelsen af særberetning nr. 1/96 aflagde to af Revisionsrettens revisorer besøg på sagsøgerens hovedkontor i Rom mellem den 16. og den 19. juni 1995. Efter besøget tilsendte sagsøgeren på Revisionsrettens opfordring denne sine svar på to detaljerede spørgeskemaer, hvoraf det ene vedrørte sagsøgerens opgave som kontor for faglig bistand inden for rammerne af MED-Campus-programmet og det andet sagsøgerens funktion som koordinator af et projekt i Marokko inden for rammerne af MED-Invest-programmet. I spørgeskemaerne anmodedes sagsøgeren bl.a. om at vurdere resultaterne af de projekter, selskabet deltog i. Sagsøgerens besvarelser var bilagt en meget omfattende dokumentation.

14 Den 6. oktober 1995 tilsendte Revisionsretten Kommissionen uformelt et udkast til særberetning nr. 1/96, hvoraf denne videresendte en kopi til ARTM. ARTM's svar, bl.a. vedrørende interessesammenfaldene, videresendte Kommissionen til Revisionsretten. På tidspunktet for udfærdigelsen af disse svar var sagsøgeren stadig stiftende medlem af ARTM.

15 Den 31. januar 1997 tilsendte sagsøgeren Revisionsretten en første skrivelse, hvori selskabet bad den om at offentliggøre en berigtigelse af særberetning nr. 1/96. Selskabet fandt, at beretningen indeholdt urigtige oplysninger om det, og at Revisionsretten burde have hørt selskabet, før den offentliggjorde beretningen.

16 Den 7. marts 1997 svarede Revisionsrettens direktør for forbindelser med de øvrige institutioner, PR, og Den Juridiske Tjeneste selskabet, at særberetning nr. 1/96 ikke indeholdt urigtige oplysninger, og at den foreskrevne procedure var blevet fulgt.

17 I skrivelse af 24. april 1997 bestred sagsøgeren lovligheden af dette svar, da det ikke fremgik heraf, at selskabets anmodning var blevet forelagt Revisionsrettens medlemmer.

18 Den 9. juni 1997 bekræftede direktøren for nævnte tjeneste ved Revisionsretten skriftligt, at den procedure, der var blevet fulgt i forbindelse med Revisionsrettens besvarelse af 7. marts 1997, var lovlig.

19 Den 12. juni 1997 tilsendte sagsøgeren hver af Revisionsrettens medlemmer en skrivelse, hvori selskabet på ny gav en detaljeret redegørelse for sin opfattelse.

20 Den 18. juli 1997 svarede formanden for Revisionsretten, at der ikke var grundlag for at foretage nogen ændringer i særberetning nr. 1/96, og henviste i øvrigt til skrivelsen af 7. marts 1997.

Retsforhandlinger og parternes påstande

21 Sagsøgeren har herefter ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 20. oktober 1997 anlagt nærværende sag i medfør af EF-traktatens artikel 178 og artikel 215, stk. 2 (nu artikel 235 EF og artikel 288, stk. 2, EF).

22 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Der foranstaltes bevisoptagelse i form af vidneførsel.

— Revisionsretten tilpligtes at offentliggøre domskonklusionen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og at betale sagsøgeren 200 000 ECU eller et rimeligt beløb efter Rettens skøn i godtgørelse for tort.

— Revisionsretten tilpligtes at betale sagsøgeren 943 725 ECU i erstatning for det tab, selskabet har lidt som følge af ophævelsen af visse kontrakter, og at betale et rimeligt beløb efter Rettens skøn for tab som følge af tabt fortjeneste.

— Revisionsretten tilpligtes at betale renter efter loven samt erstatning for kurstab.

— Revisionsretten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

23 Revisionsretten har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises, subsidiært frifindes Revisionsretten.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

24 Revisionsretten har gjort gældende, at sagen må afvises. I sine formalitetsindsigelser sondrer Revisionsretten mellem de forskellige tab, sagsøgeren kræver erstattet.

Realitetspåkendelse af påstanden om erstatning af de forskellige formuetab, som hævdes at være lidt

25 Revisionsretten har fremført en række særlige anbringender vedrørende påstanden om erstatning af tabet som følge dels af ophævelsen af den EFRU-kontrakt

(Den Europæiske Fond for Regional Udvikling), der blev indgået den 17. februar 1997 med Kommissionens Generaldirektorat for Regional Politik og Samhørighed (GD XVI) (herefter »EFRU-kontrakten«), dels af Kommissionens undladelse af at tildele sagsøgeren en kontrakt samt af ophævelsen af en kontrakt med Agenturet for Netværkerne for Mellemregionalt Samarbejde, og endelig som følge af tabt fortjeneste.

Påstanden om erstatning af tabet som følge af ophævelsen af EFRU-kontrakten

26 Revisionsretten har fremført to formalitetsindsigelser, hvoraf den ene støttes på, at der er tale om et tab i kontraktforhold, og det andet, som fremføres subsidiært, at stævningen lider af formelle mangler. Det findes mest logisk først at behandle det andet anbringende.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at stævningen ikke indeholder en tilstrækkelig klar angivelse af årsagsforbindelsen mellem den påståede retsstridige handling og tabet

27 Revisionsretten har anført, at stævningen ikke angiver nogen årsagsforbindelse mellem den handling, som sagsøgeren hævder er retsstridig, og det tab, selskabet påstår at have lidt på grund af den pågældende kontrakts ophævelse. Heraf slutter Revisionsretten, at sagen må afvises.

28 Retten skal herom bemærke, at en stævning ifølge artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement skal angive søgsmålets genstand og indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene.

29 Disse angivelser skal være tilstrækkelig klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og til at Retten i givet fald på det foreliggende grundlag kan tage stilling til sagen. Af retssikkerheds- og retsplejehensyn er det en

forudsætning for, at en sag kan antages til realitetsbehandling, at de væsentligste af de faktiske og retlige omstændigheder, som søgsmålet støttes på, fremgår af selve stævningen, eventuelt kortfattet, men dog på en sammenhængende og forståelig måde (jf. Domstolens dom af 13.12.1990, sag C-347/88, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 4747, præmis 28, og af 31.3.1992, sag C-52/90, Kommissionen mod Danmark, Sml. I, s. 2187, præmis 17 ff., Rettens dom af 18.9.1996, sag T-387/94, Asia Motor France m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 961, præmis 106, og af 29.1.1998, sag T-113/96, Dubois et Fils mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 125, præmis 29).

30 For at opfylde disse krav skal en stævning, hvori der nedlægges påstand om betaling af erstatning for skade forvoldt af en fællesskabsinstitution, indeholde de elementer, der gør det muligt at identificere den adfærd, som sagsøgeren bebrejder institutionen, grundene til, at han antager, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt, samt karakteren og størrelsen af dette tab (jf. f.eks. dommen i sagen Dubois et Fils mod Rådet og Kommissionen, præmis 30, og Rettens kendelse af 14.5.1998, sag T-262/97, Goldstein mod Kommissionen, Sml. II, s. 2175, præmis 22).

31 I den foreliggende sag angives det i stævningen, at Revisionsrettens offentliggørelse af særberetning nr. 1/96 foranledigede Kommissionen til at ophæve EFRU-kontrakten. Den indeholder derfor på en sammenhængende og forståelig måde en angivelse af den årsagsforbindelse, som sagsøgeren antager, der består mellem den adfærd, som foreholdes sagsøgte, og det påståede tab. Det forhold, at stævningen angiver omstændigheder, som måske modsiger sagsøgerens opfattelse, har ikke betydning for, om sagen kan realitetspåkendes, men i givet fald udelukkende, om den har fornødent grundlag.

32 Følgelig opfylder stævningen de formelle betingelser, som kræves efter de ovenfor nævnte bestemmelser, hvorfor indsigelsen må forkastes.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at påstanden om erstatning vedrører et erstatningskrav i kontraktforhold

33 Revisionsretten har gjort gældende, at sagsøgeren under den foreliggende sag har rejst krav om erstatning uden for kontraktforhold mod sin medkontrahent, dvs. Fællesskabet, med den begrundelse, at det har ophævet kontrakten. Erstatningskrav som følge af en kontrakts ophævelse er imidlertid krav i kontraktforhold, der falder ind under traktatens artikel 215, stk. 1. Da sagen således vedrører erstatningen af et tab, der udspringer af kontrakten, må den afvises (jf. Rettens kendelse af 18.7.1997, sag T-180/95, Nutria mod Kommissionen, Sml. II, s. 1317, præmis 39 og 40).

34 Retten skal udtale, at Fællesskabet kan ifalde ansvar uden for kontraktforhold i henhold til traktatens artikel 215, stk. 2, og at det er et sådant ansvar, der gøres gældende i den foreliggende sag. Ansvar herfor forudsætter imidlertid, at der er tale om »skader forvoldt af [Fællesskabets] institutioner«, hvilket igen forudsætter, at det fastslås, hvilken institution der er ansvarlig for skaden.

35 I den foreliggende sag hævder det sagsøgende selskab, at det lidte tab beror på, at Kommissionen ophævede den med Fællesskabet indgåede EFRU-kontrakt. Sagsøgeren bestrider ikke, at ophævelsen var lovlig, hverken af formelle eller indholdsmæssige grunde. Selskabet kritiserer i stævningen udelukkende Revisionsretten for at have offentliggjort særberetning nr. 1/96 og derved at have foranlediget Kommissionen til at ophæve kontrakten.

36 Den handlemåde, som Revisionsretten foreholdes, er derfor uden sammenhæng med opfyldelsen af forpligtelserne i henhold til kontrakten mellem sagsøgeren og Fællesskabet. Det påståede ansvar vedrører følgelig et erstatningskrav uden for kontraktforhold.

37 Indsigelsen må således forkastes.

Kravet om erstatning af et økonomisk tab som følge af, at sagsøgeren er gået glip af en kontrakt

38 Det sagsøgende selskab har gjort gældende at have lidt et tab ved ikke at have fået tildelt en kontrakt i forbindelse med den vigtige udbudsprocedure, som Kommissionen iværksatte vedrørende oprettelsen af et teknisk center i Santiago i Chile (projekt CHI/B7-3011/94/172).

39 Heroverfor har Revisionsretten indvendt, at tabet udspringer af et kontraktforhold. Den finder ikke, at den kan tilregnes tab, som er forvoldt sagsøgeren på grund af Kommissionens handlinger, og påstår derfor erstatningskravet afvist fra realitetsbehandling. Endelig anfører den, at stævningen ikke tilstrækkeligt klart angiver årsagsforbindelsen mellem tabet og den handling, som den kritiseres for, nemlig offentliggørelsen af særberetning nr. 1/96. Det findes rettest at behandle dette sidste anbringende først.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at stævningen ikke tilstrækkeligt klart angiver årsagsforbindelsen mellem den påståede retsstridige handling og tabet

40 Revisionsretten har gjort gældende, at sagsøgeren ikke med den fornødne klarhed og præcision har angivet årsagsforbindelsen mellem den hævdede retsstridige handling på den ene side og tabet som følge af, at Kommissionen ikke tildelte sagsøgeren den pågældende kontrakt, på den anden side. Desuden har sagsøgeren ikke fremlagt nogen dokumenter fra Kommissionen, der indeholder nærmere angivelser om denne kontrakt og grundene til, at sagsøgeren ikke fik tildelt den. Som følge heraf finder Revisionsretten, at erstatningskravet må afvises fra realitetsbehandling.

41 Det fremgår af stævningen, at Revisionsrettens offentliggørelse af særberetning nr. 1/96 foranledigede Kommissionen til at udelukke sagsøgeren fra den kreds af firmaer, der kunne tildeles kontrakten. Det fremgår endvidere af de dokumenter,

som er bilagt stævningen, at sagsøgeren deltog i udbudsproceduren. Endelig har det sagsøgende selskab anført, at dets bud formentlig ville være blevet valgt som et af de mest fordelagtige. Det tilbyder at føre bevis herfor ved, at Retten pålægger Kommissionen at fremlægge de relevante dokumenter herom.

42 Det udtales, at disse angivelser er tilstrækkelig klare og præcise til at give sagsøgte mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og Retten mulighed for at træffe afgørelse i sagen. Stævningen opfylder derfor på dette punkt betingelserne i artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og i artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement.

43 Indsigelsen må herefter forkastes.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at det lidte tab beror på et kontraktforhold

44 Sagsøgte har gjort gældende, at hvis det tab, der hævdes at bero på, at sagsøgeren ikke har fået tildelt den pågældende kontrakt, må antages at være indtruffet i kontraktforhold, kan erstatningskravet, som i den foreliggende sag baseres på et ansvar uden for kontraktforhold, ikke fremmes til påkendelse i realiteten.

45 Det bemærkes, at det hævdede tab beror på, at Kommissionen undlod at tildele sagsøgeren en kontrakt. Sagsøgeren hævder, at dette tab må tilregnes sagsøgte, som ved at offentliggøre særberetning nr. 1/96 foranledigede Kommissionen til ikke at tildele sagsøgeren den pågældende kontrakt. Følgelig har tabet ingen

forbindelse med opfyldelse af nogen kontraktlige forpligtelser. Der er hermed tale om et ansvar uden for kontraktforhold.

46 Indsigelsen må således forkastes.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at tabet ikke kan tilregnes Revisionsretten

47 Revisionsretten har gjort gældende, at sagen må afvises, da det påståede tab, som består i, at sagsøgeren ikke fik tildelt kontrakten, blev forvoldt af Kommissionen. Særberetning nr. 1/96 var nemlig ikke bindende og kunne derfor ikke begrænse Kommissionens handlefrihed.

48 Det bemærkes, at formålet med indsigelsen er at påvise, at der som følge af Kommissionens handlefrihed ikke, som hævdet, var nogen årsagsforbindelse mellem sagsøgtes handling, nemlig offentliggørelsen af særberetning nr. 1/96, og det påståede tab ved, at sagsøgeren ikke fik tildelt kontrakten. Med indsigelsen drager Revisionsretten årsagsforbindelsen i tvivl, som er en af de grundlæggende betingelser for, at Fællesskabet kan ifalde ansvar uden for kontraktforhold. Indsigelsen skal derfor ikke behandles som led i formaliteten, men som led i realiteten.

49 Til støtte for indsigelsen har sagsøgte henvist til to af Domstolens domme (dom af 27.3.1980, sag 133/79, Sucrimex og Westzucker mod Kommissionen, Sml. s. 1299, præmis 22 og 23, og af 10.6.1982, sag 217/81, Interagra mod Kommissionen, Sml. s. 2233, præmis 8), hvori erstatningssøgsmål blev afvist med den begrundelse, at den skadegørende handling ikke kunne tilregnes den sagsøgte institution. Disse domme blev imidlertid afsagt i sager, hvori erstatningssøgsmålet

var rettet mod Fællesskabet, selv om den foranstaltning, der indeholdt et klagepunkt for de pågældende, var truffet af et nationalt organ til gennemførelse af en fællesskabsretlig ordning. Da traktatens artikel 178, jf. artikel 215, alene giver Fællesskabets retsinstanser kompetence til at tilkende erstatning for tab, der beror på Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold, medfører det forhold, at tabet må tilregnes et nationalt organ, at Fællesskabets retsinstanser ikke har nogen kompetence, hvorfor sagen må afvises (jf. i samme retning Domstolens dom af 26.2.1986, sag 175/84, Krohn mod Kommissionen, Sml. s. 753, præmis 18 og 19, og af 7.7.1987, forenede sager 89/86 og 91/86, L'Étoile commerciale og CNTA mod Kommissionen, Sml. s. 3005, præmis 17 og 18).

50 I den foreliggende sag skal spørgsmålet om ansvarstilregnelsen imidlertid udelukkende afgøres i relation til to fællesskabsinstitutioner, hvorfor Fællesskabets retsinstanser har kompetence.

51 Indsigelsen må herefter forkastes.

Kravet om erstatning af et økonomisk tab ved, at en kontrakt med Agenturet for Netværkene for Mellemregionalt Samarbejde (herefter »ARCI«) blev ophævet

52 Sagsøgeren har gjort gældende at have lidt et tab som følge af, at den med ARCI den 23. december 1996 indgåede kontrakt blev ophævet den 16. juli 1997.

53 Revisionsretten har rejst formalitetsindsigelse over for påstanden om erstatning af dette tab under henvisning til dels, at tabet ikke kan tilregnes Revisionsretten, dels at stævningen ikke indeholder en tilstrækkelig klar og præcis angivelse af årsagsforbindelsen mellem den handling, som påstås at være erstatningspådragende, og tabet.

54 Det findes rettest først at behandle indsigelsens andet led.

— Indsigelsen, som støttes på, at stævningen ikke indeholder en tilstrækkelig klar angivelse af årsagsforbindelsen mellem den påståede fejl og tabet

55 Revisionsretten har gjort gældende, at sagsøgeren ikke tilstrækkeligt klart og præcist har angivet årsagsforbindelsen mellem den handling, som hævdes at være retsstridig, på den ene side og tabet ved ophævelsen af kontrakten med ARCI på den anden side.

56 Revisionsretten anfører i den forbindelse, at den af sagsøgeren fremlagte skrivelse ikke præciserer grunden til ophævelsen. Desuden samtykkede sagsøgeren i, at kontrakten blev ophævet. Endelig blev kontrakten med denne indgået den 23. december 1996, dvs. på en senere dato end offentliggørelsen af særberetning nr. 1/96, hvilket gør det helt usandsynligt, for ikke at sige umuligt, at der skulle være nogen årsagsforbindelse mellem særberetning nr. 1/96 og det tab, sagsøgeren hævder at have lidt ved kontraktens ophævelse.

57 Heraf slutter sagsøgte, at kravet må afvises fra påkendelse.

58 Vedrørende det anførte bemærkes, at det angives i stævningen, at sagsøgtes offentliggørelse af særberetning nr. 1/96 foranledigede ARCI til at ophæve den omhandlede kontrakt. Stævningen angiver derfor på en tilstrækkelig klar og forståelig måde, hvilken årsagsforbindelse der efter sagsøgerens opfattelse var mellem den sagsøgte foreholdte handling og det hævdede tab. Endvidere bemærkes (jf. ovenfor i præmis 30), at det forhold, at der findes omstændigheder i sagens akter, som modsiger sagsøgerens opfattelse, ikke har betydning for, om sagen kan realitetspåkendes, men i givet fald alene, om den har fornødent grundlag.

59 Følgelig opfylder stævningen de formelle betingelser, som kræves efter de ovenfor i præmis 28, 29 og 30 nævnte bestemmelser, hvorfor indsigelsen må forkastes.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at tabet ikke kan tilregnes Revisionsretten.

60 Revisionsretten har gjort gældende, at sagen må afvises, da det påberåbte tab som følge af kontraktens ophævelse blev forvoldt af ARCI, det være sig på dennes eget initiativ eller på foranledning af Kommissionen. Under alle omstændigheder havde Revisionsretten ingen mulighed for at tvinge ARCI til at ophæve kontrakten. Særberetning nr. 1/96 var nemlig ikke bindende og kunne derfor ikke begrænse Kommissionens og ARCI's handlefrihed.

61 Herom bemærkes, at Revisionsretten med denne indsigelse, som svarer til det, der er behandlet ovenfor i præmis 47-51, søger at påvise, at ARCI's og Kommissionens handlefrihed indebar, at der ikke, som hævdet, var årsagsforbindelse mellem Revisionsrettens handling, nemlig offentliggørelsen af særberetning nr. 1/96, og det hævdede tab som følge af kontraktens ophævelse. Med indsigelsen drager Revisionsretten årsagsforbindelsen i tvivl, som er en af de grundlæggende betingelser for, at Fællesskabet kan ifalde ansvar uden for kontraktforhold. Indsigelsen skal derfor ikke behandles som led i formaliteten, men som led i realiteten.

62 Indsigelsen må følgelig forkastes.

Påstanden om erstatning af et økonomisk tab som følge af tabt fortjeneste

63 Revisionsretten har rejst formalitetsindsigelse over for dette krav under henvisning til, at stævningen ikke tilstrækkeligt klart og præcist angiver, hvori tabet bestod, og årsagsforbindelsen mellem den handling, som hævdes at være ansvarspådragende, og tabet.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at tabet er utilstrækkeligt angivet i stævningen

64 Revisionsretten har gjort gældende, at sagsøgerens krav om erstatning af et tab som følge af en påstået omsætningsnedgang må afvises, så længe tabets størrelse ikke er angivet, eller der i det mindste er angivet omstændigheder, der gør det muligt at vurdere dets karakter og omfang (Domstolens dom af 10.7.1990, sag T-64/89, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 367, præmis 73-77).

65 Retten skal under henvisning til de ovenfor i præmis 28, 29 og 30 nævnte præmisser bemærke, at et krav om en ikke nærmere angivet erstatning mangler den fornødne præcision og derfor ikke kan antages til realitetsbehandling (jf. Domstolens dom af 2.12.1971, sag 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, Sml. 1971, s. 275, præmis 9, org. ref.: Rec. s. 975, Rettens dom i Automec-sagen, præmis 73, og Rettens dom af 29.10.1998, sag T-13/96, TEAM mod Kommissionen, Sml. II, s. 4073, præmis 27).

66 I den foreliggende sag har sagsøgeren angivet i stævningen, at selskabets tab på grund af tabt fortjeneste beroede på, at det ikke fik tildelt kontrakt CHI/B7-3011/94/172 (se ovenfor, præmis 38-51), og at det blev afskåret fra muligheden for at deltage i de af Kommissionen iværksatte udbudsprocedurer, hvorved det gik glip af fremtidige forretninger. Dette medførte et tab af goodwill og gjorde det umuligt at skabe nye forretninger. Sagsøgeren har tilføjet, at selskabets omsætning varierede mellem 2 og 2,5 mia. ITL. Det var i forhold til disse tal,

at det tab i form af en omsætningsnedgang, som selskabet blev forvoldt ved særberetning nr. 1/96, skulle vurderes.

67 Retten finder, at sagsøgeren med det anførte har fremdraget omstændigheder, som gør det muligt at vurdere tabets karakter og omfang, selv om selskabet ikke har anslået det påståede tabs størrelse i tal. Sagsøgte har dermed haft mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og Retten mulighed for at træffe afgørelse i sagen. Den omstændighed, at sagsøgeren ikke har angivet tabets størrelse i tal i stævningen, har derfor ikke påvirket retten til kontradiktion, navnlig ikke da sagsøgeren har angivet disse tal i replikken og derved givet sagsøgte mulighed for at tage stilling dertil såvel i duplikken som under den mundtlige forhandling (jf. i samme retning Domstolens dom af 9.12.1965, forenede sager 29/63, 31/63, 36/63, 39/63-47/63, 50/63 og 51/63, Laminoirs de la Providence m.fl. mod Den Høje Myndighed, Sml. 1965-1968, s. 135, org. ref.: Rec. s. 1123, på s. 1155).

68 I replikken har sagsøgeren således fremlagt en tabel, hvoraf fremgår, at selskabets omsætning, der steg med næsten 8% hvert år i perioden 1993-1995, faldt voldsomt i 1996 og 1997 i forhold til 1995, nemlig med 55%. Dette tab kan anslås til 683 742 ECU pr. år.

69 Indsigelsen må således forkastes.

— Formalitetsindsigelsen, som støttes på, at årsagsforbindelsen mellem den påståede fejl og tabet er utilstrækkeligt angivet i stævningen

70 Revisionsretten har gjort gældende, at sagsøgeren ikke tilstrækkeligt klart og præcist har angivet årsagsforbindelsen mellem den retsstridige handling, som Revisionsretten hævdes at have begået, på den ene side, og den tabte fortjeneste

på den anden side. Sagsøgeren har alene angivet, at selskabets omsætning er faldet, men ikke forklaret, hvad dette beror på.

71 For det første finder Revisionsretten, at sagsøgeren, hvis det anerkendes, at EFRU- og ARCI-kontrakterne har bidraget til faldet i selskabets omsætning, i realiteten rejser krav om erstatning to gange for den samme skade.

72 For det andet kan der ikke gives sagsøgeren medhold i argumentet om, at selskabet på grund af særberetning nr. 1/96 blev afskåret fra at udøve virksomhed på samme måde som tidligere inden for området for bistand og evaluering af fællesskabsprogrammer. Dels blev de to nævnte kontrakter indgået på et tidspunkt, da særberetningen allerede var offentliggjort og således var kendt af alle parter. Dels blev det i forbindelse med en kontrol af udgifterne for Den Europæiske Socialfond, som Revisionsrettens revisorer foretog i Italien den 2.-6. februar 1998, konstateret, at sagsøgeren i september og oktober 1997 sammen med et andet firma havde fået tildelt to konsulentkontrakter for et beløb på henholdsvis 800 mio. og 1,2 mia. ITL, der udelukkende blev finansieret af fællesskabsmidler. Det samlede beløb for disse to kontrakter er betydeligt i forhold til sagsøgerens årlige omsætning.

73 Heraf slutter Revisionsretten, at sagsøgerens krav også må afvises fra realitetsbehandling på dette punkt.

74 Retten skal herom bemærke, at det angives i stævningen, hvorledes særberetning nr. 1/96 har forvoldt det tab i form af en tabt fortjeneste, som sagsøgeren har lidt. Beretningen var negativ for sagsøgeren og var udfærdiget af en fællesskabsinstitution, der nyder stor prestige. Endvidere blev beretningen offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og blev således almindelig udbredt i alle

medlemsstaterne og navnlig i de kredse, som har væsentlig politisk og økonomisk indflydelse.

75 Endelig sondrer stævningen klart mellem det tab, der skyldes tabt fortjeneste, og det, som beror på ophævelsen af kontrakterne med Kommissionen og ARCI. Disse to former for skade beskrives og vurderes hver for sig i stævningen. Der skelnes mellem dem efter den grad af sikkerhed, hvormed de er indtrådt, idet den skade, der beror på ophævelsen af kontrakterne, betegnes som »tab« i modsætning til tabt fortjeneste.

76 Retten finder derfor, at disse angivelser er tilstrækkeligt klare og præcise til at give sagsøgte mulighed for at tilrettelægge sit forsvar og til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

77 I øvrigt er det argument, Revisionsretten har fremført i duplikken, og hvorefter sagsøgeren i september og oktober 1997 fik tildelt vigtige kontrakter, som var finansieret af fællesskabsmidler, uden betydning for behandlingen af spørgsmålet om stævningens realitetspåkendelse. Argumentet anfægter nemlig ikke konsekvensen i det ræsonnement, som gøres gældende i stævningen, og anfægter dermed ikke dennes formelle gyldighed, men vedrører i givet fald alene tvistens realitet.

78 Følgelig opfylder stævningen betingelserne i artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement.

79 Indsigelsen må herefter forkastes.

Formalitetsspørgsmål vedrørende påstanden om erstatning af en ikke-økonomisk skade

80 Revisionsretten har rejst formalitetsindsigelse over for stævningen under henvisning til, at denne ikke tilstrækkelig klart og præcist angiver størrelsen og karakteren af den påståede ikke-økonomiske skade. I øvrigt anfører Revisionsretten, at fastsættelsen af erstatningskravet i replikken til 200 000 ECU må betegnes som en ny påstand, som må afvises fra realitetsbehandling, og som ikke er tilstrækkelig præcis.

81 Retten skal på dette punkt henvise til de principper, der er beskrevet ovenfor i præmis 28, 29 og 30 samt 65, hvorved tilføjes, at et krav om erstatning af en ikke-økonomisk skade, uanset om denne er symbolsk eller har karakter af en egentlig erstatning, skal præcisere karakteren af den påståede skade i forhold til den adfærd, sagsøgte kritiseres for, og angive skadens samlede omfang, i hvert fald tilnærmelsesvis (jf. i samme retning Rettens kendelse af 15.2.1995, sag T-112/94, Moat mod Kommissionen, Sml. Pers. II, s. 135, præmis 38, og Rettens dom af 29.1.1998, sag T-157/96, Affatato mod Kommissionen, Sml. Pers. II, s. 97, præmis 49).

82 I den foreliggende sag har sagsøgeren angivet i stævningen, at selskabets ikke-økonomiske skade bestod i den krænkelse af selskabets ære og omdømme, som offentliggørelsen af særberetning nr. 1/96 udgjorde, der var ærerørig for selskabet. Sagsøgeren understreger i den forbindelse, som angivet ovenfor i præmis 74, at denne krænkelse blev tilføjet selskabet af en fællesskabsinstitution, der nyder stor prestige, og at den blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, som er en officiel publikation, der udsendes i alle medlemsstaterne, og som navnlig er rettet til de kredse, der har væsentlig politisk og økonomisk indflydelse. Sagsøgeren tilføjer, at en sådan krænkelse af en lille eller mellemstor virksomheds ære og omdømme udgør en alvorlig forstyrrelse af dens drift.

83 Følgelig har det sagsøgende selskab angivet de omstændigheder, som gør det muligt at vurdere tabets karakter og omfang, selv om det ikke har anslået noget tal herfor. Sagsøgte har dermed været i stand til at tilrettelægge sit forsvar og

Retten i stand til at træffe afgørelse i sagen. Som anført ovenfor i præmis 67, har det ikke påvirket Revisionsrettens mulighed for at forsvare sig, at sagsøgeren ikke har angivet nogen tal i stævningen, så meget mindre som sagsøgeren har fremlagt disse tal i replikken, hvorved Revisionsretten har haft mulighed for at udtale sig derom såvel i duplikken som under den mundtlige forhandling (jf. i samme retning dommen i sagen Laminoirs de la Providence m.fl. mod Den Høje Myndighed og dommen i sagen TEAM mod Kommissionen, præmis 29).

84 I replikken har det sagsøgende selskab således foretaget en udtømmende opgørelse af sin ikke-økonomiske skade. Det har for det første anvendt fem kriterier for opgørelsen, nemlig tabets størrelse, dets graverende karakter, muligheden for dets afværgelse, skadevolders finansielle situation og skadelidtes status. Sagsøgeren har derpå under henvisning til Rettens dom af 26. oktober 1993 i sagen Caronna mod Kommissionen (sag T-59/92, Sml. II, s. 1129, præmis 107) anslået tabet til 200 000 ECU. Endelig har det sagsøgende selskab anført, at det er villig til at acceptere det beløb, som Retten finder rimeligt.

85 Indsigelsen om, at angivelsen i stævningen af tabets størrelse er utilstrækkelig, må således forkastes.

86 Det følger endvidere af denne gengivelse af sagsøgerens argumenter, at den talmæssige erstatningsopgørelse i replikken alene har til formål at præcisere det krav om erstatning af sagsøgerens ikke-økonomiske skade, som er fremsat i stævningen, og ikke udgør et nyt krav.

87 Følgelig må indsigelsen om afvisning af opgørelsen af den ikke-økonomiske skade til 200 000 ECU under henvisning til, at denne udgør et nyt krav, forkastes.

88 Endvidere bestrider Revisionsretten det sagsøgende selskabs adkomst til at anse de helbredsproblemer, som ramte selskabets leder, for en ikke-økonomisk skade,

som selskabet kan kræve erstattet. Følgelig må dette krav efter Revisionsrettens opfattelse afvises, så længe det ikke er nærmere præciseret.

89 Herom er det Rettens opfattelse, at Revisionsrettens argumentation på dette punkt ikke tager hensyn til, at de formelle betingelser i artikel 19 i EF-statutten for Domstolen og artikel 44, stk. 1, litra c), i Rettens procesreglement alene har til formål at gøre det muligt for sagsøgte at tilrettelægge sit forsvar og for Fællesskabets retsinstanser at træffe afgørelse i sagen. Det omhandlede krav opfylder disse betingelser. Den omstændighed, at kravet eventuelt er uberettiget, er ikke ensbetydende med, at det skal afvises fra realitetsbehandling.

90 Indsigelsen må følgelig forkastes.

91 Endelig gør Revisionsretten gældende, at der ikke i erstatningspåstanden skelnes tilstrækkeligt klart mellem den ikke-økonomiske skade og formuetabet. Revisionsretten henviser i denne forbindelse til replikkens punkt 68 og 72.

92 Herom bemærkes, at sagsøgeren i replikkens punkt 68 ganske vist henviser til dennes punkt 58-61 og 64 hvad angår vurderingen af den ikke-økonomiske skade. Punkt 58-61 vedrører årsagsforbindelsen mellem særberetning nr. 1/96 og alle de lidte tab. I punkt 64 anfører sagsøgeren at have angivet alle de elementer, som er nødvendige til vurdering af tabet og dermed også elementerne vedrørende den ikke-økonomiske skade. I de ni punkter, som følger efter punkt 68, præciseres og opgøres denne skade nærmere.

93 I replikkens punkt 72 forklarer sagsøgeren, hvorledes selskabets situation og virksomhed bør tages i betragtning ved vurderingen af den ikke-økonomiske skade. Sagsøgeren fremhæver, at selskabet er anerkendt som fagkyndig, og at fællesskabsinstitutionerne er dets vigtigste medkontrahenter. Det formuetab, som tilføjes ved en ærekrænkelse, er naturligvis større, hvis kendskabet til den

skadeforvoldende handling udbredes i de kredse, hvor skadelidte driver sin virksomhed. Det er dog kun subsidiært, at sagsøgeren foretager denne henvisning til formuetabet.

94 Indsigelsen må derfor forkastes.

Realiteten

95 Fællesskabets ansvar i henhold til traktatens artikel 215, stk. 2, forudsætter, at flere betingelser skal være opfyldt, nemlig for det første, at den adfærd, institutionerne hævdes at have udvist, er retsstridig, for det andet, at der er indtrådt en skade, og for det tredje, at der er årsagsforbindelse mellem adfærden og den påberåbte skade (Domstolens dom af 27.3.1990, sag C-308/87, Grifoni mod Euratom, Sml. I, s. 1203, præmis 6, og Rettens dom af 18.9.1995, sag T-168/94, Blackspur m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 2627, præmis 38).

96 Sagsøgeren har gjort gældende, at Revisionsretten har udvist en retsstridig adfærd, idet den dels har tilsidesat kontradiktionsprincippet, dels i særberetning nr. 1/96 har fremsat ærekrænkende udtalelser om sagsøgeren.

Tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet

97 Sagsøgeren har anført, at særberetning nr. 1/96 indeholder en hård kritik af selskabet. Revisionsretten burde derfor i overensstemmelse med kontradiktions-

princippet have givet sagsøgeren mulighed for at udtale sig, inden rapporten blev vedtaget, og at gennemgå beretningen ud fra de synspunkter, som sagsøgeren har gjort gældende efter beretningens offentliggørelse.

98 Revisionsretten har principalt anført, at anbringendet er uden genstand, da sagsøgeren har haft mulighed for at gøre sine synspunkter gældende såvel før som efter vedtagelsen af særberetning nr. 1/96. Subsidiært anfører Revisionsretten, at anbringendet er ubegrundet, da der kun består pligt til at anvende kontradiktionsprincippet under en judiciel og ikke under en administrativ procedure, som kan medføre tildeling af sanktioner. Særberetning nr. 1/96 har imidlertid ikke karakter af en beslutning, men udtrykker alene en opfattelse. Endnu mere subsidiært anfører Revisionsretten, at anbringendet er irrelevant, da tilsidesættelsen af kontradiktionsprincippet ikke har kunnet forvolde det påståede tab.

99 Retten skal først gennemgå det sidste af Revisionsrettens argumenter.

100 Herom bemærkes, at en fejl ikke uden videre medfører et ansvar for Fællesskabet, der giver sagsøgeren ret til erstatning af de tab, som påberåbes. I så henseende skal det påpeges, at Fællesskabets ansvar forudsætter, at sagsøgeren ikke blot beviser, at den adfærd, som bebrejdes den pågældende institution, er retsstridig, men også, at der rent faktisk er indtrådt et tab, og at der er årsagsforbindelse mellem adfærden og tabet (Domstolens dom af 17.12.1981, forenede sager 197/80-200/80, 243/80, 245/80 og 247/80, Ludwigshafener Walzmühle m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3211, præmis 18, og af 14.1.1993, sag C-257/90, Italsolar mod Kommissionen, Sml. I, s. 9, præmis 33, Rettens dom af 13.12.1995, forenede sager T-481/93 og T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2941, præmis 80). Desuden skal tabet ifølge fast retspraksis være en tilstrækkelig direkte følge af den adfærd, der bebrejdes institutionen (Domstolens dom af 4.10.1979, forenede sager 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 og 45/79, Dumortier Frères m.fl. mod Rådet, Sml. s. 3091, præmis 21, Rettens dom af 11.7.1996, sag T-175/94, International Procurement Services mod Kommissionen, Sml. II, s. 729, præmis 55, og af 25.6.1997, sag T-7/96, Perillo mod Kommissionen, Sml. II, s. 1063, præmis 41).

101 I den foreliggende sag beror det af sagsøgeren hævdede tab på Revisionsrettens vedtagelse og offentliggørelse af særberetning nr. 1/96. Selv om det antages, at sagsøgte var forpligtet til at give sagsøgeren mulighed for at gøre sine synspunkter gældende, inden dette dokument blev vedtaget eller offentliggjort, eller at sagsøgte var forpligtet til at undersøge sagsøgerens synspunkter nærmere, er det dog efter sagens omstændigheder udelukket, at en sådan høring eller undersøgelse skulle have medført en ændring eller berigtigelse af indholdet i den offentliggjorte beretning.

102 Uanset kontradiktionsprincippet kunne Revisionsretten nemlig fortsat udøve sit skøn og kunne beslutte at fastholde sine synspunkter. Revisionsrettens vurdering af sagsøgerens argumenter fremgår nemlig af den ovenfor i præmis 16 nævnte skrivelse af 7. marts 1997, som Revisionsretten tilsendte sagsøgerens advokat som svar på dennes opfordring — der er nævnt ovenfor i præmis 15 — til at offentliggøre en berigtigelse til særberetning nr. 1/96 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*. I denne skrivelse imødegik Revisionsretten punkt for punkt og i detaljer det sagsøgende selskabs bemærkninger om de passager i særberetningen vedrørende dette, som efter selskabets opfattelse var fejlagtige, og meddelte det, at der ikke var grundlag for at berigtige beretningen. Selv om det forudsættes, at sagsøgeren havde haft mulighed for at fremføre disse bemærkninger inden vedtagelsen af særberetning nr. 1/96, ville Revisionsretten således ikke have indtaget en anden opfattelse. Det fremgår ligeledes klart af samme skrivelse, at Revisionsretten ikke ville have foretaget en berigtigelse af særberetningen selv efter en endnu mere indgående gennemgang af sagsøgerens bemærkninger.

103 Selv om det endvidere forudsættes, at Revisionsretten var forpligtet til på ny at gennemgå beretningen under hensyntagen til sagsøgerens bemærkninger, og at dens skrivelse af 7. maj 1997 ikke godtgør, at den fuldt ud har opfyldt denne forpligtelse, fremgår det dog tillige klart af denne skrivelse, at Revisionsretten ikke ville have foretaget en berigtigelse af særberetning nr. 1/96, selv om den havde foretaget en endnu mere indgående gennemgang af sagsøgerens bemærkninger.

104 Følgelig har hverken Revisionsrettens undladelse af at opfordre sagsøgeren til at fremsætte sine bemærkninger inden vedtagelsen og offentliggørelsen af særbe-

retningen eller en eventuel utilstrækkelig gennemgang af sagsøgerens bemærkninger kunnet forvolde eller forværre det tab, som ifølge stævningen hævdes at være lidt.

105 Anbringendet om, at kontradiktionsprincippet er tilsidesat, må således forkastes, uden at det er nødvendigt at undersøge, om sagsøgeren i den foreliggende sag kunne påberåbe sig dette princip.

Revisionsrettens ærekrænkende kritik af sagsøgeren

Princippet om ærekrænkelsen

106 Sagsøgeren har gjort gældende, at Revisionsretten i særberetning nr. 1/96 fremsatte kritiske udtalelser om sagsøgeren, der var uberettigede. Det var første gang, at Revisionsretten i en særberetning, som var rettet til Parlamentet, fremsatte en alvorlig kritik, der direkte, med navns nævnelse, vedrørte personer uden for Fællesskabets institutioner. Ifølge sagsøgeren var anklagerne baseret på en ikke uvildig og fordrejet opfattelse af de faktiske forhold.

107 Efter sagsøgerens opfattelse kan en udtalelse være ærekrænkende, selv om det kritiserede forhold har grundlag i realiteterne og er helt eller delvis sandt. I italiensk ret anses ikke blot usande eller subjektive udtalelser, men også insinuationer for at kunne ødelægge eller bringe tredjemands rygte i fare.

108 Retten skal herom bemærke, at Revisionsretten ifølge traktatens artikel 188 C, stk. 2, første afsnit, skal efterprøve lovligheden og den formelle rigtighed af Fællesskabets indtægter og udgifter og sikre sig, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig. Ifølge stk. 4 giver Revisionsretten sin opfattelse til kende i sin årsberetning eller i særberetninger.

109 Hensynet til en korrekt udførelse af denne opgave kan foranledige Revisionsretten til undtagelsesvis — og navnlig, når der foreligger en alvorlig mangel, som påvirker lovligheden og den formelle rigtighed af indtægter eller udgifter, eller strider mod hensynet til en forsvarlig økonomisk forvaltning — at rapportere de fastslåede omstændigheder i deres helhed og dermed at nævne de udenforstående personer ved navns nævnelse, som er direkte impliceret. Dette er navnlig vigtigt, når det kan skabe forvirring, hvis anonymiteten opretholdes, eller kan skabe tvivl om, hvem der er impliceret, da dette kan skade interesserne hos de personer, som er berørt af Revisionsrettens undersøgelse, men ikke er genstand for dens kritik.

110 De vurderinger af tredjemænd, som foretages i denne forbindelse, er undergivet Rettens fulde prøvelsesret. Sådanne vurderinger kan være behæftet med en tjenestefejl og kan således i givet fald udløse et ansvar for Fællesskabet uden for kontraktforhold, enten hvis de refererede omstændigheder ikke er materielt korrekte, eller hvis den fortolkning, der anlægges af materielt korrekte omstændigheder, er fejlagtig eller ikke uvildig.

De særlige anbringender om ærekrænkelse

111 Det sagsøgende selskab bestrider at have opnået en privilegeret stilling i kraft af en sammenblanding af interesser; det modstod Kommissionens krav. Desuden har Revisionsretten efter sagsøgerens opfattelse forsømt at tage hensyn til de væsentlige resultater, selskabet opnåede i det arbejde, det bidrog til.

— Sammenblanding af interesser

112 Herom bemærkes, at det er højst kritisabelt og i strid med såvel ligebehandlingsprincippet på området for offentlige kontrakter som med hensynet til en forsvarlig økonomisk forvaltning af Fællesskabets midler og til forebyggelsen af svigagtige handlinger — der er strafbare i flere medlemsstater — at en person, som deltager i bedømmelsen og udvælgelsen af bud på en offentlig kontrakt, selv får tildelt en sådan kontrakt.

113 Når Revisionsretten som led i udførelsen af sine opgaver konstaterer sådanne alvorlige uregelmæssigheder, er den forpligtet til at rapportere dem.

114 Hvad angår den foreliggende sag anføres det i punkt 50-55 og i bilag 3 til særberetning nr. 1/96, at sagsøgeren deltog i arbejdet i ARTM's bestyrelse, idet selskabets leder var en af de fire bestyrelsesmedlemmer, og at selskabet medvirkede ved udformningen af MED-programmerne indtil udarbejdelsen af udkast til finansieringsforslag og i tilsynet med programmerne. Samtidig hermed fik selskabet imidlertid, da det var et kontor for faglig bistand, tildelt kontrakter i forbindelse med disse programmer for et samlet beløb på 2 088 700 ECU.

115 Sagsøgeren, som ikke bestrider rigtigheden af de faktiske omstændigheder, der i øvrigt er omfattende dokumenteret af Revisionsretten, gør gældende, at der ikke består nogen sammenblanding af interesser. Selskabet anfører, at Kommissionen bevarede sin beføjelse til at træffe beslutning, og at ARTM kun havde beføjelse til at forberede og gennemføre programmerne.

116 Dette argument er imidlertid ikke relevant. Selv om det anførte nemlig måtte være rigtigt, er det et faktum, at sagsøgeren har deltaget i de møder, hvorunder beslutningerne om vurderingen og udvælgelsen af de projekter, som blev betroet selskabet, blev truffet.

117 Således blev den kontrakt om teknisk bistand til gennemførelse af MED-Campus-programmet, som er nævnt i punkt 52, litra a), i særberetning nr. 1/96, som androg 748 900 ECU, og som blev indgået den 21. december 1992 mellem ARTM og sagsøgeren, foreslået af ARTM, hvori sagsøgeren var stiftende medlem og havde et bestyrelsesmedlem, nemlig selskabets leder.

118 Endvidere blev den kontrakt, der er nævnt i punkt 52, litra b), i særberetning nr. 1/96, som androg 405 000 ECU, og som blev indgået den 12. juli 1993 mellem ARTM og sagsøgeren, tildelt under hånden, uden at der fandt nogen udbuds- eller udvælgelsesprocedure sted.

119 Følgelig kunne sagsøgeren øve indflydelse på beslutningsproceduren og i kraft af sin egen og sin leders stilling fremme sine egne interesser. Sagsøgeren befandt sig derfor i en interessekollision.

120 Ganske vist havde Kommissionen vetoret i forvaltningskomitéen, som anført af sagsøgeren, men det sagsøgende selskabs leder havde på sin side vetoret i ARTM's bestyrelse. I de tilfælde, som er nævnt ovenfor, blev de projekter, som sagsøgeren foreslog, vedtaget uden indvendinger fra Kommissionen.

121 Sagsøgeren anfører endvidere, at Kommissionen under MED-programmernes forsøgsstadium indgik direkte aftaler med de rådgivningsfirmaer, som bistod den, at disse firmaer herefter blev opfordret til at deltage i det nyoprettede ARTM, at sagsøgeren selv accepterede denne yderligere arbejdsbyrde ud fra en vilje til

samarbejde, og at selskabet aldrig har forsøgt at udnytte den fordel, som kunne være forbundet hermed.

122 Det er ubestridt, at Kommissionen under forsøgsstadiet var nødt til at indgå kontrakter med rådgivningsfirmaerne under hånden, herunder med sagsøgeren. I så henseende henviser særberetning nr. 1/96 i punkt 51 til den kontrakt for et beløb på 199 960 ECU, som blev indgået den 10. august 1992 mellem Kommissionen og sagsøgeren, og som vedrørte forarbejdet til finansieringsforslagene til MED-Campus-programmet. Denne kontrakt blev indgået inden oprettelsen af ARTM den 24. september 1992, hvoraf sagsøgeren var stiftende medlem.

123 Dette argument er imidlertid irrelevant. Sammenblandingen af interesser udgør nemlig objektivt set i sig selv en så alvorlig mangel, at det ikke er nødvendigt ved bedømmelsen heraf at tage hensyn til de impliceredes hensigter og til, om de var i god eller ond tro. Det var nemlig objektivt set uforsvarligt, at kontorerne for faglig bistand, herunder sagsøgeren, var medlemmer af ARTM's bestyrelse. Revisionsretten var derfor forpligtet til at rapportere dette, uden at den behøvede at overveje, om denne usædvanlige anomali beroede på manglende forudseenhed eller på forsætlig svig. Dette spørgsmål var således ikke relevant for Revisionsrettens finansielle kontrol, men derimod af betydning for de eventuelle foranstaltninger, Kommissionen skulle træffe på foranledning af særberetning nr. 1/96.

124 Følgelig har Revisionsretten ikke begået nogen fejl eller anlagt en fejlagtig eller ikke uvildig fortolkning af de faktiske omstændigheder ved i særberetning nr. 1/96 at påpege, at der forelå en sammenblanding af interesser, som sagsøgeren var inddraget i.

125 Anbringendet må følgelig forkastes.

— Sagsøgerens modstand over for Kommissionens krav

126 Sagsøgeren har kritiseret følgende passage i særberetning nr. 1/96 (punkt 56):

»[...] af mødereferaterne fra agenturets bestyrelsesmøder fremgår det, at de pågældende modsatte sig Kommissionens krav. Det kom til at tage over halvandet år, før de endelig gav efter, og det under betingelser, der mildest talt må betegnes som kritisable«.

127 Ifølge sagsøgeren udgør denne fremstilling af de faktiske omstændigheder en klar fordrejning af kendsgerningerne. De berørte parter gjorde ikke modstand mod at trække sig tilbage, og de betingelser, de trak sig tilbage på, var ikke kritisable.

128 Retten skal herom bemærke, at Kommissionen den 28. maj 1993 meddelte ARTM, at den ønskede, at lederne af kontorerne for faglig bistand udtrådte af ARTM's bestyrelse, da deres medlemskab heraf efter Kommissionens opfattelse skabte uklare forhold og gav anledning til, at visse tredjemænd stillede mere og mere insisterende spørgsmål.

129 I første omgang var ARTM velvilligt indstillet over for Kommissionens anmodning. Således foreslog ARTM i det anførte øjemed en plan og en præcis tidsramme i en intern skrivelse af 14. juni 1993, hvorefter den nye sammensætning af bestyrelsen skulle være tilendebragt i januar 1994. ARTM's bestyrelse bekræftede denne tilkendegivelse i sine møder af 1. juli og 5. oktober 1993. Fra den 18. juni 1993 begyndte man at træffe foranstaltninger til rekruttering af nye bestyrelsesmedlemmer.

130 Ikke blot blev tidsplanen imidlertid ikke fulgt i den efterfølgende periode, men ARTM viste modstand mod at ændre bestyrelsens sammensætning og stillede efterhånden flere og flere betingelser herfor.

131 I forbindelse med, at ARTM afgav bud under den udbudsprocedure, som blev iværksat til gennemførelse af og tilsyn med MED-programmerne, skrev ARTM's formand den 18. maj 1994 til Kommissionen, at bestyrelsen kun ville gå af, hvis ARTM fik tildelt kontrakten.

132 Selv om ARTM imidlertid fik tildelt kontrakten, og denne blev underskrevet den 1. september 1994, foretog ARTM ikke den lovede ændring af sin bestyrelses sammensætning. Tværtimod fornyede ARTM's generalforsamling den 11. oktober 1994 mandatet for det sagsøgende selskabs leder for to år. Det angives i referatet af generalforsamlingens møde, at det sagsøgende selskabs leder stadig var villig til at fratræde på to betingelser, nemlig for det første, at selskabet blev udpeget som kontor for faglig bistand for MED-Campus-programmet, og for det andet, at selskabets leder ved sin fratræden kunne foreslå sin egen kandidat. Disse betingelser blev bekræftet af ARTM i et internt dokument af 12. januar 1995.

133 Det fremgår klart, at disse to betingelser blev opfyldt. For det første blev sagsøgerens hverv som kontor for faglig bistand ved MED-Campus-programmet forlænget for 1995 ved en kontrakt, der blev underskrevet af Kommissionen den 18. januar 1995. For det andet fremgår det af ARTM's bemærkninger af 12. januar 1996 vedrørende udkastet til særberetning nr. 1/96, at en af ARTM's nye bestyrelsesmedlemmer var en tidligere medarbejder hos sagsøgeren.

134 Sådan var situationen, da det sagsøgende selskabs leder endelig trak sig tilbage fra ARTM's bestyrelse i april 1995.

135 Sagsøgeren har anført, at der i særberetning nr. 1/96 anlægges en fejlagtig fortolkning af ARTM's adfærd siden 1994, eftersom Kommissionen i januar 1994

opgav kravet om, at bestyrelsen skulle trække sig tilbage. Sagsøgeren henviser i den forbindelse til referatet af ARTM's bestyrelsesmøde af 21. januar 1994, hvori det under punkt 3.6, »Ændringen af bestyrelsen«, hedder:

»Kommissionen anmodede for nogle måneder siden om, at ARTM's bestyrelse blev ændret, således at kontorerne for faglig bistand til programmerne ikke længere samtidig er repræsenteret i bestyrelsen. Kommissionen og bestyrelsesmedlemmerne finder, at denne anmodning ikke længere har nogen aktualitet.«

136 Retten skal vedrørende det anførte for det første bemærke, at det er tvivlsomt, om dette dokument kan tillægges nogen vægt. Det præciserer nemlig ikke, af hvilke grunde Kommissionens anmodning ikke længere har nogen aktualitet. Det angives ikke, hvilken repræsentant fra Kommissionen der har givet udtryk for dette synspunkt og med hvilken begrundelse. Endelig hidrører dokumentet fra ARTM og ikke fra Kommissionen.

137 For det andet modsiges dokumentet af andre senere dokumenter såvel fra ARTM som fra Kommissionen.

138 Således ville omtalen i nævnte skrivelse af 18. maj 1994 fra ARTM's formand til Kommissionen af problemet i forbindelse med, at kontorerne for faglig bistand var repræsenteret i ARTM's bestyrelse, og tilkendegivelsen af, at disse repræsentanter ville fratræde, såfremt ARTM fik tildelt kontrakten, være uden mening, hvis Kommissionen rent faktisk allerede i januar 1994 havde frafaldet kravet om, at disse repræsentanter skulle fratræde. Desuden var denne skrivelse rettet til fru Y. ved GD I, som ifølge referatet af ARTM's bestyrelsesmøde af 21. januar 1994, hvori den omtvistede passage er indeholdt, overværede dette møde. Det giver således ingen mening, at ARTM fire måneder efter dette møde tilsendte hende den

nævnte skrivelse uden at omtale den ændring af Kommissionens opfattelse, som hævdedes at være sket, og foreslog hende, at man på visse betingelser respekterede det ønske fra Kommissionen, som sagsøgeren påstår, at denne havde opgivet.

139 I øvrigt har ARTM i sine bemærkninger vedrørende udkastet til særberetning nr. 1/96 anført, at det var Kommissionens ønske, at repræsentanterne for kontorerne for faglig bistand udtrådte af ARTM's bestyrelse, og at denne selv oprindelig havde samtykket heri. ARTM har dog ikke blot anført, at den ikke hævdede, at Kommissionen gav afkald på kravet om disse repræsentanters tilbagetræden, men har også klart angivet, at det var på ARTM's foranledning, at Kommissionen indtil videre opgav sit krav.

140 I sine bemærkninger til særberetning nr. 1/96, som er bilagt denne, har Kommissionen anført, at det lange tidsrum, der forløb, før repræsentanterne for kontorerne for faglig bistand udtrådte af ARTM's bestyrelse, trods de forsikringer, den havde modtaget herom, var uacceptabel. Kommissionen har således på ingen måde bekræftet den oplysning, der er indeholdt i det omtvistede dokument.

141 Det skal tilføjes, at sagsøgeren har givet den forklaring på påstanden om, at Kommissionen skulle have opgivet sit krav om en ændret sammensætning af ARTM's bestyrelse, at de opgaver, som ARTM hidtil havde haft, nemlig at administrere MED-programmerne, skulle udbydes på ny i 1994 under en licitation, som det stod ARTM frit for at deltage i. Denne forklaring er imidlertid ikke overbevisende, som sagsøgte med rette har gjort gældende. Sammenblandingen af interesser som følge af, at kontorerne for faglig bistand var repræsenteret i ARTM's bestyrelse, kunne nemlig ikke undgås eller løses ved, at ARTM deltog i en udbudsprocedure om tildelingen af disse programmers forvaltning. Dette problem bestod således fortsat, eftersom det lykkedes ARTM at få tildelt kontrakten.

142 De forhold, der er omtalt i punkt 56 af særberetning nr. 1/96, vedrører følgelig ikke blot en række fastslåede kendsgerninger, men dette punkt i rapporten giver tillige en objektiv og sammenfattende fortolkning heraf ved at angive, at de

betingelser, hvorunder det sagsøgende selskabs leder udtrådte af bestyrelsen, var kritisable. Denne udtræden, som var begrundet i et interessesammenfald, blev nemlig efterfølgende gjort afhængig af en række nye betingelser. For det første blev den betinget af, at ARTM fik tildelt kontrakten for forvaltningen af MED-programmerne. For det andet blev den gjort afhængig af to yderligere betingelser, nemlig dels, at sagsøgeren blev ved med at fungere som kontor for faglig bistand til MED-Campus-programmet, dels at det sagsøgende selskabs leder selv kunne foreslå, hvem han ønskede som sin afløser. Først da disse betingelser var opfyldt, udtrådte det sagsøgende selskabs leder endeligt af bestyrelsen i april 1995. I perioden mellem det tidspunkt, da Kommissionen ønskede, at de nævnte medlemmer fratrådte bestyrelsen, nemlig i maj 1993, og det tidspunkt, da dette faktisk skete, nemlig i april 1995, fik sagsøgeren tildelt to kontrakter for kontorer for faglig bistand i forbindelse med MED-Campus-programmet, nemlig den første den 1. januar 1994, som vedrørte året 1994, og som angik et beløb på 610 800 ECU, og den anden den 18. januar 1995 for året 1995, som angik et beløb på 720 000 ECU.

143 Anbringendet kan derfor ikke lægges til grund.

— Revisionsrettens undladelse af at tage hensyn til resultatet af det arbejde, sagsøgeren har deltaget i

144 Sagsøgeren kritiserer Revisionsretten for, at den i særberetning nr. 1/96 overhovedet ikke nævnte de resultater af MED-programmerne, som blev opnået under forsøgsstadiet. Efter sagsøgerens opfattelse var disse resultater imidlertid meget positive, hvilken opfattelse sagsøgeren baserer på resultaterne af en undersøgelse, som blev foretaget på Kommissionens opfordring hos dem, der deltog i netværket, og som er nævnt i Parlamentets beslutning af 17. juli 1997 om særberetningen. Sagsøgeren tilføjer, at de uafhængige revisorer, som skulle vurdere de aktiviteter, der blev udført under forsøgsstadiet, i deres konklusioner endog insisterede på, at det var nødvendigt at forstærke det sagsøgende selskabs funktioner som kontor for faglig bistand.

145 Retten skal herom bemærke, at Revisionsretten ifølge traktatens artikel 188 C, stk. 2, er kompetent til at efterprøve lovligheden og den formelle rigtighed af

indtægterne og udgifterne og til at sikre, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig. Dens kompetence er derfor principielt begrænset til den økonomiske forvaltning. Uden at det er nødvendigt at tage stilling til, om denne kompetence også kan udvides til at omfatte vurderingen af grundlæggende politiske valg, må det fastslås, at kompetencen ud fra hensynet til en forsvarlig økonomisk forvaltning klart omfatter kontrollen med midlerne til gennemførelsen af disse valg.

146 I den foreliggende sag har Revisionsretten konstateret, at der var alvorlige mangler i den økonomiske forvaltning af MED-programmerne, som navnlig gav sig udtryk i en sammenblanding af interesser, der berørte sagsøgeren. En sammenblanding af interesser i forbindelse med offentlige kontrakter udgør imidlertid i sig selv en tilsidesættelse af hensynet til en forsvarlig økonomisk forvaltning af Fællesskabets midler og en tilsidesættelse af det ligebehandlingsprincip, der gælder ved offentlige kontrakter, uden at det er nødvendigt at undersøge, om den har medført en materiel skade, som kan bestemmes nærmere. Vurderingen af kvaliteten af det arbejde, som sagsøgeren har udført, og resultaterne heraf er derfor ikke et kriterium, der kan anvendes til at drage gyldigheden af de konstateringer i tvivl, som Revisionsretten har foretaget.

147 Anbringendet kan derfor ikke lægges til grund.

148 Det følger af de anførte betragtninger, at Revisionsretten bør frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

149 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren

har tabt sagen, pålægges selskabet i overensstemmelse med Revisionsrettens påstand sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling)

1) Revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber frifindes.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Jaeger Lenaerts Azizi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. juni 1999.

H. Jung

Justitssekretær

M. Jaeger

Afdelingsformand